

Vlaamse Arbeidsrekening.

Raming van de bevolking naar socio-economische positie.
Basis- en detailtabellen

Update 2016

www.steunpuntwerk.be/cijfers

Wouter Vanderbiesen
Katleen Pasgang

December 2017

Methodologie

Steunpunt Werk

Naamsestraat 61 bus 3551 - 3000 Leuven

T:+32 (0)16 32 32 39

steunpuntwerk@kuleuven.be

www.steunpuntwerk.be

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Bevolking

- 1.1. Concept
- 1.2. Bronstatistieken
- 1.3. Harmonisatie

2. Beroepsbevolking

- 2.1. Concept

3. Werkloze beroepsbevolking

- 3.1. Concept
- 3.2. Bronstatistieken
- 3.3. Harmonisatie

4. Werkende beroepsbevolking

- 4.1. Concept
- 4.2. Bronstatistieken
 - 4.2.1. RSZ- en RSZPPO-statistieken naar woonplaats
 - 4.2.2. RSVZ
- 4.3. Harmonisatie
- 4.4. Bijschattingen
 - 4.4.1. PWA-werknemers
 - 4.4.2. Studenten bij RSZ en bij RSZPPO
 - 4.4.3. Uitgaande grensarbeid
- 4.5. Eindcorrecties

5. Niet-beroepsactieve bevolking

- 5.1. Concept
- 5.2. Bronstatistieken
- 5.3. Negatieve aantallen bij de niet-beroepsactieven

6. Eindresultaat Vlaamse Arbeidsrekening 2016

7. Werkende beroepsbevolking: detailtabellen

- 7.1. Loontrekkende beroepsbevolking naar WSE(42)-sector en regime
 - 7.1.1. Bron
 - 7.1.2. Definities
 - 7.1.3. Tabellen
 - 7.1.4. Integratie
- 7.2. Werkende beroepsbevolking naar WSE(42)-sector en statuut
 - 7.2.1. Bron
 - 7.2.2. Definities
 - 7.2.3. Tabellen
 - 7.2.4. Integratie

Lijst tabellen

Tabel 1.	Componenten en conceptuele definities Vlaamse Arbeidsrekening
Tabel 2.	Berekening van het gemiddeld aantal inwoners (15-64 jaar) (Vlaams Gewest en België; 2016)
Tabel 3.	Berekening van het gemiddeld aantal niet-werkende werkzoekenden (15-64 jaar) per kwartaal en per jaar (Vlaams Gewest en België; 2016)
Tabel 4.	Aantal werkenden (15-64 jaar) bij RSZ, RSZPPO en RSVZ (België en Vlaams Gewest; 2016)
Tabel 5.	Berekening van het aantal zelfstandigen en helpers (15-64 jaar) naar hoedanigheid per kwartaal (Vlaams Gewest en België; 2016)
Tabel 6.	Berekening van het gemiddeld aantal PWA-werknemers per kwartaal en per jaar (Vlaams Gewest en België; 2016)
Tabel 7.	Berekening van het gemiddeld aantal studenten bij RSZ en RSZPPO (15-64 jaar) per kwartaal en per jaar (Vlaams Gewest en België; 2016)
Tabel 8.	Uitgaande grensarbeid (15-64 jaar) (Vlaams Gewest en België; jaargemiddelde 2016)
Tabel 9.	Berekening van de eindcorrecties (15-64 jaar) op basis van het DWH AM&SB bij de KSZ (Vlaams Gewest en België; 2 ^{de} kwartaal 2015)
Tabel 10a/10b.	Berekening van de eindcorrecties voor de data uit de bronstatistieken (15-64 jaar) (Vlaams Gewest en België; 2016)
Tabel 11a/11b.	Berekening van de kwartaalgemiddelden en het jaargemiddelde na de eindcorrecties op de bronstatistieken (15-64 jaar) (Vlaams Gewest en België; 2016)
Tabel 12a/12b.	Bevolking (15-64 jaar / 20-64 jaar) naar socio-economische positie (Vlaams Gewest en België; jaargemiddelde 2016)

Inleiding

Een arbeidsrekening is een raamwerk voor het integreren van arbeidsmarktstatistieken: een intern consistente raming van kernvariabelen met betrekking tot de arbeidsmarkt. In de arbeidsrekening wordt bestaande arbeidsmarktinformatie in een logisch geheel van op elkaar aansluitende gegevens geïntegreerd met duidelijk gedefinieerde begrippen en identiteitsrelaties. De primaire doelstelling van dit integratieproces bestaat erin om op een systematische wijze inzicht te bieden in de toestand en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (Herremans, 2007).

Tabel 1 geeft een overzicht van de voornaamste componenten die we in de Vlaamse arbeidsrekening behandelen: de bevolking naar socio-economische positie, de binnenlandse werkgelegenheid, de jobs, de vacatures en de vestigingen. De conceptuele definities dienen als leidraad bij het uitvoeren van de Vlaamse arbeidsrekening. Ze vormen het vertrekpunt voor het uitwerken van de methodologie en de concrete invulling van de arbeidsrekening. Voor de uitvoering van de Vlaamse arbeidsrekening vertrekken we van het jaar 2006 als nulmeting.

Tabel 1. Componenten en conceptuele definities Vlaamse arbeidsrekening

Component	Definitie
Bevolking naar socio-economische positie	Totale bevolking: Personen die in België / het Vlaams Gewest wonen Niet-beroepsactieve bevolking: Inwoners die niet werken en niet beschikbaar zijn voor een job en/of niet actief op zoek zijn naar werk Beroepsbevolking: Inwoners die ofwel werken ofwel beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek zijn naar werk. Werkloze beroepsbevolking: Inwoners die niet werken, maar wel beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek zijn naar werk Werkende beroepsbevolking: Inwoners die werken
Binnenlandse werkgelegenheid	Arbeid die ingezet wordt in Belgische / Vlaamse vestigingen, uitgedrukt in personen of arbeidsvolume
Jobs	Vervulde arbeidsplaatsen in Belgische / Vlaamse vestigingen = arbeid die ingezet wordt in Belgische / Vlaamse vestigingen, uitgedrukt in arbeidsplaatsen
Vacatures	Onvervulde arbeidsplaatsen in Belgische / Vlaamse vestigingen
Vestigingen	In België / Vlaanderen gevestigde productie-eenheden

Bron: Herremans, 2007

In het voorjaar van 2008 werd de nulmeting van de bevolking naar socio-economische positie gelanceerd. Hierbij ging het om gegevens met betrekking tot het jaargemiddelde van 2006. De methodologie van de raming van de bevolking naar socio-economische positie alsook de raming van meer gedetailleerde gegevens over de werkenden wordt uitvoerig beschreven in de WSE-rapporten 'Vlaamse Arbeidsrekening. Raming van de bevolking naar socio-economische positie: nulmeting 2006' en 'Vlaamse Arbeidsrekening. Raming van de bevolking naar socio-economische positie: detailtabellen nulmeting 2006'.¹

De methodologie van de nulmeting 2006 werd ook aangehouden bij de berekening van de update van de gegevens voor 2007 tot en met 2016. Voorliggend rapport zal zich dan ook voornamelijk toespitsen op een aantal verfijningen en aanpassingen in deze methodologie. Bij de berekeningen met betrekking tot 2016, die identiek verliepen aan de berekeningen voor 2006, wordt verwezen naar de methodologische rapporten over de nulmeting 2006.

¹ Beide rapporten zijn te downloaden via www.steunpuntwerk.be in de rubriek Publicaties (publicatietype 'Methodologie')

Bij de berekeningen worden telkens vier stappen doorlopen: (1) selectie van bronstatistieken, (2) harmonisatie, (3) bijschattingen en (4) eindcorrecties.

Stap 1. Selectie bronstatistieken

Een eerste stap bij het uitwerken van de arbeidsrekening is de selectie van de meest nauwkeurige statistieken voor het meten van (een subcategorie van) de componenten. De geselecteerde bronstatistieken leveren de basisgegevens van waaruit de raming opgesteld wordt.

Stap 2. Harmonisatie

De bronstatistieken voldoen niet steeds aan de begrippen en identiteitsrelaties zoals vooropgesteld in het concept van de Vlaamse arbeidsrekening. De harmonisatie houdt in dat we corrigeren voor verschillen in populaties, definities, classificaties, meetmomenten en kenmerken. In deze stap toetsen we de gegevens uit de bronstatistieken aan de populaties, definities e.d. zoals beschreven in het concept van de arbeidsrekening. Op basis hiervan werken we een methodologie uit voor het aanpassen of harmoniseren van de primaire gegevens.

Stap 3. Bijschattingen

De bronstatistieken geven vaak geen volledige omschrijving van de kernvariabelen of componenten uit de arbeidsrekening. In de derde stap van het integratieproces corrigeren we voor populatieverschillen door de ontbrekende gegevens bij te schatten aan de hand van secundaire statistieken of andere ramingmethoden.

Stap 4. Eindcorrecties

Een laatste stap betreft het minimaliseren van meetfouten, die opgespoord worden door het uitvoeren van interne controles.

1. Bevolking

1.1. Concept

De bevolking bestaat uit alle personen die in België / het Vlaams Gewest wonen.

1.2. Bronstatistieken

De bronstatistiek wordt gevormd door de bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek van de FOD Economie. Op basis van informatie uit het Rijksregister van natuurlijke personen, levert deze bronstatistiek onder meer een verdeling van de totale bevolking volgens geslacht, leeftijd en gemeente van de woonplaats.

1.3. Harmonisatie

De statistieken zijn beschikbaar per 1 januari van elk jaar, opgesplitst volgens gemeente, geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse. De cijfers per 1 januari worden omgerekend naar een jaargemiddelde. Deze berekeningen verliepen analoog aan de methodologie van de nulmeting 2006. In tabel 2 geven we de cijfers weer van de harmonisatie van de Vlaamse en Belgische bevolking in 2016.

Tabel 2. Berekening van het gemiddeld aantal inwoners (Vlaams Gewest en België; 2016)

Totaal	Vlaams Gewest	België
1 januari 2016	6 477 804	11 267 910
1 januari 2017	6 516 011	11 322 088
jaargemiddelde 2016 = (1 januari 2016 + 1 januari 2017) / 2	6 496 908	11 294 999
15-64 jaar	Vlaams Gewest	België
1 januari 2016	4 162 041	7 293 374
1 januari 2017	4 170 232	7 306 741
jaargemiddelde 2016 = (1 januari 2016 + 1 januari 2017) / 2	4 166 137	7 300 058

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek – be.STAT (Bewerking Steunpunt Werk)

2. Beroepsbevolking

2.1. Concept

De beroepsbevolking bestaat uit personen van 15 jaar en ouder die in België / het Vlaams Gewest wonen en tijdens een referentieperiode ofwel aan het werk zijn ofwel beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek zijn naar werk. We maken een onderscheid tussen de werkloze en de werkende beroepsbevolking.

3. Werkloze beroepsbevolking

3.1. Concept

De werkloze beroepsbevolking bestaat uit alle personen van 15 jaar en ouder die in België / het Vlaams Gewest wonen en die tijdens een referentieperiode geen werk hebben, maar wel beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek zijn naar werk.

3.2. Bronstatistieken

De bronstatistieken zijn de drie gewestelijke arbeidsbemiddelingsinstanties: VDAB, FOREM en Actiris. Hun data over de niet-werkende werkzoekenden worden verzameld door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

De niet-werkende werkzoekenden zijn de werkzoekenden met de hoogste graad van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt en bestaan uit vier categorieën:

- (1) De **werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag (WZUA)**. Het gaat hier om de werklozen die voldoen aan de toelaatbaarheids- en toekenningsvoorwaarden enerzijds met betrekking tot de volledige werkloosheidsuitkeringen op basis van vroegere arbeidsprestaties en anderzijds met betrekking tot wacht- of werkloosheidsuitkeringen op basis van gedane studies. Ze zijn verplicht ingeschreven als werkzoekende voor een voltijdse betrekking.
- (2) De **werkzoekende jongeren in Beroepsinschakelingstijd (BIT)** (cf. schoolverlaters). Jongeren die hun studies beëindigd hebben, moeten – vooraleer ze recht hebben op een inschakelingsuitkering (waarna ze tot categorie (1) behoren) – een beroepsinschakelingstijd van 12 maanden doorlopen.
- (3) De **vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden**. Dit zijn werkzoekenden die geen recht op uitkeringen hebben, maar die zich als werkzoekende laten inschrijven.
- (4) **Andere verplicht ingeschreven niet-werkende werkzoekenden**. Het gaat hier om de werkzoekenden ten laste van het OCMW, de werkzoekenden die geregistreerd zijn bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, de werkzoekenden in deeltijds onderwijs en de van het recht op uitkering uitgesloten werkzoekenden.

3.3. Harmonisatie

We tellen de personen die op de laatste dag van de maand bij een publieke bemiddelingsdienst ingeschreven zijn als niet-werkende werkzoekenden (nwwz). De cijfers zijn opgesplitst naar gemeente, geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse. Deze berekeningen verliepen analoog aan de methodologie van de nulmeting 2006. In tabel 3 geven we de cijfers weer van de harmonisatie voor het Vlaams gewest en België in 2016.

Tabel 3. Berekening van het gemiddeld aantal niet-werkende werkzoekenden (15-64 jaar) per kwartaal en per jaar (Vlaams Gewest en België; 2016)

(15-64 jaar)	Berekening	Vlaams Gewest	België
31/jan/16		232 851	570 684
28/feb/16		230 055	563 270
31/mrt/16		225 026	554 119
30/apr/16		218 649	543 715
31/mei/16		212 995	527 607
30/jun/16		214 636	529 361
31/jul/16		238 012	569 129
31/aug/16		241 540	579 503
30/sep/16		229 634	564 219
31/okt/16		220 837	550 810
30/nov/16		216 655	540 277
31/dec/16		215 476	538 760
Stap 1			
gemiddelde 1ste kwartaal '16	(31 januari '16 + 28 februari '16 + 31 maart '16) / 3	229 311	562 691
gemiddelde 2de kwartaal '16	(30 april '16 + 31 mei '16 + 30 juni '16) / 3	215 427	533 561
gemiddelde 3de kwartaal '16	(31 juli '16 + 31 augustus '16 + 30 september '16) / 3	236 395	570 950
gemiddelde 4de kwartaal '16	(31 oktober '16 + 30 november '16 + 31 december '16) / 3	217 656	543 282
Stap 2			
jaargemiddelde 2016	(gemiddelde 1ste kwartaal '16 + gemiddelde 2de kwartaal '16 + gemiddelde 3de kwartaal '16 + gemiddelde 4de kwartaal '16) / 4	224 697	552 621

Bron: RVA (Bewerking Steunpunt Werk)

4. Werkende beroepsbevolking

4.1. Concept

De werkende beroepsbevolking bestaat uit alle personen van 15 jaar en ouder die in België / het Vlaams Gewest wonen en die tijdens een referentieperiode betaalde arbeid verrichten. Ook diegenen die tijdelijk afwezig zijn van het werk, maar onder een formele arbeidsovereenkomst ressorteren, behoren tot de werkende beroepsbevolking (bijvoorbeeld bij ziekte, zwangerschapsverlof, vakantie).

De werkende beroepsbevolking wordt opgedeeld in drie categorieën:

- (1) **Loontrekkenden** - De loontrekkenden zijn de werkende personen die in loonverband werken of door een statuut verbonden zijn. Zij werken op grond van een formeel aangegane overeenkomst onder het gezag van een werkgever en ontvangen daarvoor een loon. Personen die meerdere jobs combineren, worden bij de loontrekkenden geteld wanneer men de loontrekkende job combineert met een statuut als zelfstandige of helper dat niet in hoofdberoep wordt uitgeoefend.
- (2) **Zelfstandigen** - De zelfstandigen zijn de werkende personen die voor eigen rekening werken en zonder dat er een ondergeschikt verband is met een werkgever. Zij oefenen een bij officiële instanties geregistreerde bedrijvigheid uit met de intentie daaruit inkomsten te verwerven. Personen die meerdere jobs combineren, worden bij de zelfstandigen geteld wanneer men de zelfstandige activiteit uitoefent in hoofdberoep. Als de zelfstandige activiteit niet in hoofdberoep wordt uitgeoefend, behoort men tot de loontrekkenden.
- (3) **Helpers** - De helpers zijn de werkende personen die een zelfstandige bijstaan in de uitoefening van diens activiteit zonder dat er een ondergeschikt verband is. Personen die meerdere jobs combineren, worden bij de helpers geteld wanneer de activiteit van helper wordt uitgeoefend in hoofdberoep. Als de activiteit van helper niet in hoofdberoep wordt uitgeoefend, behoort men tot de loontrekkenden.

De informele werknemers (zwartwerk) omvatten we voorlopig niet in de Vlaamse arbeidsrekening. Er bestaat vooralsnog geen stabiele en gevalideerde methode om deze categorie van werknemers op een coherente manier te integreren in de Vlaamse arbeidsrekening tot op niveau van de gemeenten.

4.2. Bronstatistieken

4.2.1. RSZ- en RSZPPO-statistieken naar woonplaats

De voornaamste bronstatistieken voor de raming van het aantal loontrekkenden worden gevormd door de statistieken naar woonplaats van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) en van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Plaatselijke en Provinciale Overheden (RSZPPO). Voor de raming van de werkende beroepsbevolking in de arbeidsrekening wordt gebruik gemaakt van de kenmerken leeftijd, geslacht en hoofdverblijfplaats.

4.2.2. RSVZ

Voor de telling van het aantal zelfstandigen en helpers gebruiken we de gegevens van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen (RSVZ) als bronstatistiek, meer bepaald de telling van de aangesloten verzekeringsplichtigen. Iemand is verzekeringsplichtig wanneer het sociaal statuut der zelfstandigen op hem van toepassing is wegens de uitoefening van een beroepsactiviteit als zelfstandige of helper.

Een zelfstandige wordt door het RSVZ gedefinieerd als iedere natuurlijke persoon die een beroepsbezigheid uitoefent zonder hiervoor door een arbeidsovereenkomst of een statuut verbonden te zijn. Een helper wordt gedefinieerd als iedere persoon die een zelfstandige in de uitoefening van zijn beroep bijstaat of vervangt, zonder tegenover hem door een arbeidsovereenkomst te zijn verbonden. Er worden telkens drie hoedanigheden onderscheiden. Men kan zijn activiteit als zelfstandige of helper uitoefenen in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen.

Correctie zelfstandigen en helpers na pensioen

Bij de berekening van het aantal zelfstandigen en helpers na pensioen stelt zich een probleem. De meeste zelfstandigen en helpers na pensioen zijn ouder dan 65 jaar. Echter, we vermoeden dat sommige zelfstandigen en helpers na pensioen zich in dit statuut bevinden hoewel ze niet meer actief zijn. Ze zijn vergeten zich uit te schrijven bij de RSVZ of het is voordeliger om ingeschreven te blijven bij de RSVZ.

Om hiervoor te corrigeren doen we een beroep op de RSVZ-statistieken naar inkomen, en kiezen ervoor om alle zelfstandigen/helpers na pensioen die ouder zijn dan 65 jaar én die een inkomen hebben dat gelijk is aan nul, te elimineren uit de telling. Hierdoor benaderen we beter het effectief aantal zelfstandigen en helpers na pensioen. Het nadeel is dat de aanduiding 'inkomen gelijk aan nul' ook kan inhouden dat de zelfstandige/helper in kwestie verlieslatend is en daardoor onterecht niet wordt meegeteld. Echter, we vermoeden dat dergelijke situaties zich nauwelijks voordoen bij zelfstandigen en helpers na pensioen die ouder zijn dan 65 jaar en dat de 'onterechte verwijderingen' tot een minimum worden herleid.

4.3. Harmonisatie

De statistieken van RSZ, RSZPPO en RSVZ werden op dezelfde manier geharmoniseerd als in de berekeningen van de nulmeting 2006. Tabellen 4 en 5 geven een overzicht van de cijfers. In een latere stap worden deze statistieken verder gecorrigeerd op basis van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming bij de KSZ (zie paragraaf 4.5).

Tabel 4. Aantal werkenden (15-64 jaar) bij RSZ, RSZPPO en RSVZ (België en Vlaams Gewest; 2016)

		Woonplaats België	Woonplaats Vlaams Gewest
4de kwartaal 2015	Gekend bij RSZ	3 330 564	2 105 119
	Gekend bij RSZPPO	358 453	188 858
	Gekend bij RSVZ	939 939	584 167
	<i>Zelfstandige in hoofdberoep</i>	641 069	392 636
	<i>Zelfstandige in bijberoep</i>	226 992	143 817
	<i>Zelfstandige na pensioen</i>	9 876	7 050
	<i>Helper in hoofdberoep</i>	53 359	35 625
	<i>Helper in bijberoep</i>	8 310	4 795
	<i>Helper na pensioen</i>	333	244
1ste kwartaal 2016	Gekend bij RSZ	3 347 364	2 116 061
	Gekend bij RSZPPO	359 159	188 755
	Gekend bij RSVZ	999 342	587 063
	<i>Zelfstandige in hoofdberoep</i>	643 727	394 600
	<i>Zelfstandige in bijberoep</i>	228 861	144 912
	<i>Zelfstandige na pensioen</i>	101 166	7 272
	<i>Helper in hoofdberoep</i>	52 930	35 265
	<i>Helper in bijberoep</i>	8 324	4 767
	<i>Helper na pensioen</i>	335	248
2de kwartaal 2016	Gekend bij RSZ	3 366 081	2 126 182
	Gekend bij RSZPPO	360 879	189 674
	Gekend bij RSVZ	948 745	589 961
	<i>Zelfstandige in hoofdberoep</i>	646 384	396 563
	<i>Zelfstandige in bijberoep</i>	230 730	146 007
	<i>Zelfstandige na pensioen</i>	10 457	7 495
	<i>Helper in hoofdberoep</i>	52 501	34 906
	<i>Helper in bijberoep</i>	8 337	4 740
	<i>Helper na pensioen</i>	336	251
3de kwartaal 2016	Gekend bij RSZ	3 384 239	2 140 019
	Gekend bij RSZPPO	358 253	187 831
	Gekend bij RSVZ	284 671	592 857
	<i>Zelfstandige in hoofdberoep</i>	649 042	398 527
	<i>Zelfstandige in bijberoep</i>	232 599	147 101
	<i>Zelfstandige na pensioen</i>	10 747	7 717
	<i>Helper in hoofdberoep</i>	52 072	34 547
	<i>Helper in bijberoep</i>	8 351	4 712
	<i>Helper na pensioen</i>	338	255
4de kwartaal 2016	Gekend bij RSZ	3 374 062	2 130 953
	Gekend bij RSZPPO	362 489	190 596
	Gekend bij RSVZ	957 550	595 754
	<i>Zelfstandige in hoofdberoep</i>	651 699	400 490
	<i>Zelfstandige in bijberoep</i>	234 468	148 196
	<i>Zelfstandige na pensioen</i>	11 037	7 939
	<i>Helper in hoofdberoep</i>	51 643	34 187
	<i>Helper in bijberoep</i>	8 364	4 684
	<i>Helper na pensioen</i>	339	258

Bron: RSZ, RSZPPO, RSVZ (Bewerking Steunpunt Werk)

Tabel 5. Berekening van het aantal zelfstandigen en helpers (15-64 jaar) naar hoedanigheid per kwartaal (Vlaams Gewest en België; 2016)

(15-64 jaar)	Berekening	Eindresultaat	
Zelfstandigen in hoofdberoep		België	Vlaams Gewest
31/dec/15		641 069	392 636
31/dec/16		651 699	400 490
30/jun/16	(31 december 2015 + 31 december 2016) / 2	646 384	396 563
31/mrt/16	(31 december 2015 + 30 juni 2016) / 2	643 727	394 600
31/sept/16	(30 juni 2016 + 31 december 2016) / 2	649 042	398 527
Zelfstandigen in bijberoep			
31/dec/15		226 992	143 817
31/dec/16		234 468	148 196
30/jun/16	(31 december 2015 + 31 december 2016) / 2	230 730	146 007
31/mrt/16	(31 december 2015 + 30 juni 2016) / 2	228 861	144 912
31/sept/16	(30 juni 2016 + 31 december 2016) / 2	232 599	147 101
Zelfstandigen na pensioen			
31/dec/15		9 876	7 050
31/dec/16		11 037	7 939
30/jun/16	(31 december 2015 + 31 december 2016) / 2	10 457	7 495
31/mrt/16	(31 december 2015 + 30 juni 2016) / 2	10 166	7 272
31/sept/16	(30 juni 2016 + 31 december 2016) / 2	10 747	7 717
Helpers in hoofdberoep			
31/dec/15		53 359	35 625
31/dec/16		51 643	34 187
30/jun/16	(31 december 2015 + 31 december 2016) / 2	52 501	34 906
31/mrt/16	(31 december 2015 + 30 juni 2016) / 2	52 930	35 266
31/sept/16	(30 juni 2016 + 31 december 2016) / 2	52 072	34 547
Helpers in bijberoep			
31/dec/15		8 310	4 795
31/dec/16		8 364	4 684
30/jun/16	(31 december 2015 + 31 december 2016) / 2	8 337	4 740
31/mrt/16	(31 december 2015 + 30 juni 2016) / 2	8 324	4 767
31/sept/16	(30 juni 2016 + 31 december 2016) / 2	8 351	4 712
Helpers na pensioen			
31/dec/15		333	244
31/dec/16		339	258
30/jun/16	(31 december 2015 + 31 december 2016) / 2	336	251
31/mrt/16	(31 december 2015 + 30 juni 2016) / 2	335	248
31/sept/16	(30 juni 2016 + 31 december 2016) / 2	338	255

Bron: RSVZ (Bewerking Steunpunt Werk)

4.4. Bijschattingen

De bronstatistieken geven vaak geen volledige omschrijving van de componenten uit de arbeidsrekening. In de derde stap van het integratieproces corrigeren we voor populatieverschillen door de ontbrekende gegevens bij te schatten aan de hand van secundaire statistieken of andere ramingsmethoden.

4.4.1. PWA-werknemers

Elke gemeente moet (eventueel samen met andere gemeenten) een plaatselijk werkgelegenheidsagentschap (PWA) oprichten. Dit agentschap is, in samenwerking met de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), bevoegd voor de organisatie en de controle van activiteiten die men niet aantreft in de reguliere arbeidscircuits. Verder zijn de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen ook bevoegd om buurtwerken of -diensten te leveren.

De PWA-werknemers zijn dus eigenlijk werkenden, maar zijn omwille van de manier waarop hun werk wordt gefinancierd en georganiseerd niet gekend via de bronstatistieken. Zij moeten daarom op een andere manier bij geschat worden. Dit gebeurt via statistieken van de RVA. Hierin worden alle personen geteld die op de laatste dag van de maand bij de RVA gekend zijn als PWA-werknemer. De cijfers zijn opgesplitst naar gemeente, geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse. De gegevens op de laatste dag van de maand worden omgerekend naar kwartaal- en jaargemiddelden. Deze berekeningen verliepen analoog aan de berekeningen van het aantal niet-werkende werkzoekenden (zie paragraaf 3.3). In tabel 6 geven we de cijfers weer voor het Vlaams Gewest en België in 2016.

Tabel 6. Berekening van het gemiddeld aantal PWA-werknemers per kwartaal en per jaar (Vlaams Gewest en België; 2016)

(15-64 jaar)	Berekening	Vlaams Gewest	België
31/jan/16		1 216	1 514
28/feb/16		1 029	1 335
31/mrt/16		1 205	1 550
30/apr/16		1 095	1 446
31/mei/16		1 268	1 660
30/jun/16		991	1 356
31/jul/16		1 240	1 680
31/aug/16		1 199	1 630
30/sep/16		1 157	1 628
31/okt/16		1 204	1 675
30/nov/16		1 202	1 708
31/dec/16		1 182	1 675
Stap 1			
gemiddelde 1ste kwartaal '16	(31 januari '16 + 28 februari '16 + 31 maart '16) / 3	1 150	1 466
gemiddelde 2de kwartaal '16	(30 april '16 + 31 mei '16 + 30 juni '16) / 3	1 118	1 487
gemiddelde 3de kwartaal '16	(31 juli '16 + 31 augustus '16 + 30 september '16) / 3	1 199	1 646
gemiddelde 4de kwartaal '16	(31 oktober '16 + 30 november '16 + 31 december '16) / 3	1 196	1 686
Stap 2			
jaargemiddelde 2016	(gemiddelde 1ste kwartaal '16 + gemiddelde 2de kwartaal '16 + gemiddelde 3de kwartaal '16 + gemiddelde 4de kwartaal '16) / 4	1 166	1 571

Bron: RVA (Bewerking Steunpunt Werk)

4.4.2. Studenten bij RSZ en bij RSZPPO

Studenten die tewerkgesteld zijn met een schriftelijke overeenkomst voor studenten en die enkel onderworpen zijn aan een solidariteitsbijdrage, zijn niet gekend via de bronstatistieken van RSZ en RSZPPO. Zij moeten als bijschatting opgenomen worden.

Sinds 1 januari 2013 voorziet de regelgeving voor studentenarbeid een jaarlijks contingent van 50 werkdagen met verminderde sociale zekerheidsbijdragen, ongeacht de periode waarin deze worden gewerkt. Voorheen waren er dat maximaal 23 dagen gedurende de zomermaanden (het derde kwartaal) en 23 verspreid over de overige drie kwartalen.²

Deze aanpassing in de regelgeving heeft ook geleid tot een aanpassing van de methodologie om de studentenarbeid te berekenen. Om de studenten te berekenen doen we een beroep op gegevens van RSZ en RSZPPO. Het gaat daarbij om de som van alle studenten met een studentencontract die in de loop van het kwartaal bij RSZ of RSZPPO gekend waren. Om dubbeltellingen te vermijden met de reguliere tewerkstelling, gemeten op de laatste kwartaaldag, nemen we enkel de studenten in beschouwing die op de laatste dag van het kwartaal niet gekend zijn in een ander statuut.³ De cijfers zijn per kwartaal beschikbaar, opgesplitst naar geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente.

Om te komen tot een gemiddeld aantal studenten per kwartaal wordt rekening gehouden met het maximum toegelaten aantal van 50 werkdagen studentenarbeid op jaarbasis. Hierbij wordt het contingent van 50 werkdagen verdeeld over de vier kwartalen à rato van het aantal getelde studenten in de loop van deze kwartalen. Deze toegekende ('toegelaten') dagen per kwartaal worden vervolgens afgezet op het totaal aantal dagen in elk kwartaal (91 of 92). En die verhouding zal vervolgens worden toegepast om de raming te maken van het gemiddeld aantal studenten per kwartaal.

Bijvoorbeeld: 37% van alle studenten die in de loop van de vier kwartalen 2016 gekend waren bij RSZ tellen we in het derde kwartaal van dat jaar. Bijgevolg gaan we er van uit dat globaal genomen 18 van de 50 werkdagen werden verricht in dit kwartaal ($50 \times 0,37 = 18$). Om het gemiddeld aantal studenten in het derde kwartaal – dat 92 dagen telt – te berekenen wordt de verhouding 18/92 toegepast op het totaal aantal studenten dat *gedurende* dit kwartaal geteld werd, namelijk: $349\,113 \times (18/92) = 68\,305$ (tabel 7).

Op basis van de gemiddelde aantallen voor de vier kwartalen wordt tot slot een jaargemiddelde berekend als het gemiddelde van de vier kwartaalgemiddelden. In tabel 7 geven we de cijfers weer voor het Vlaams gewest en België in 2016.

² Zie voor meer info het methodologisch rapport 'Vlaamse Arbeidsrekening. Raming van de bevolking naar socio-economische positie: nulmeting 2006' (Stevens & Herremans, 2008)

³ Bij RSZ: variabele stat2=0; bij RSZPPO: de student heeft geen ander contract

Tabel 7. Berekening van het gemiddeld aantal studenten bij RSZ en RSZPPO (15-64 jaar) per kwartaal en per jaar (Vlaams Gewest en België; 2016)

		Vlaams Gewest		België	
		RSZ	RSZPPO	RSZ	RSZPPO
Aantal studenten (met enkel een studentencontract)					
gedurende het 1ste kwartaal 2016		122 084	2 677	181 545	4 345
<i>(% van het totaal aantal studenten gedurende het jaar) (a)</i>		<i>(20%)</i>	<i>(11%)</i>	<i>(19%)</i>	<i>(11%)</i>
gedurende het 2de kwartaal 2016		146 288	3 267	219 356	5 473
<i>(% van het totaal aantal studenten gedurende het jaar) (b)</i>		<i>(23%)</i>	<i>(14%)</i>	<i>(23%)</i>	<i>(13%)</i>
gedurende het 3de kwartaal 2016		226 818	14 919	349 113	26 470
<i>(% van het totaal aantal studenten gedurende het jaar) (c)</i>		<i>(36%)</i>	<i>(63%)</i>	<i>(37%)</i>	<i>(65%)</i>
gedurende het 4de kwartaal 2016		128 665	2 936	197 106	4 677
<i>(% van het totaal aantal studenten gedurende het jaar) (d)</i>		<i>(21%)</i>	<i>(12%)</i>	<i>(21%)</i>	<i>(11%)</i>
Totaal 2016		623 855	23 799	947 120	40 965
<i>(%)</i>		<i>(100%)</i>	<i>(100%)</i>	<i>(100%)</i>	<i>(100%)</i>
Aantal toegelaten dagen (50 in totaal)					
1ste kwartaal 2016	<i>50 dagen * (a)</i>	10	5	10	5
2de kwartaal 2016	<i>50 dagen * (b)</i>	12	7	12	7
3de kwartaal 2016	<i>50 dagen * (c)</i>	18	32	18	32
4de kwartaal 2016	<i>50 dagen * (d)</i>	10	6	10	6
		50	50	50	50
Stap 1: raming gemiddeld aantal studenten per kwartaal					
1ste kwartaal 2016	gedurende 1ste kwartaal * (10/91) of (6/91)	13 416	147	19 950	239
2de kwartaal 2016	gedurende 2de kwartaal * (12/91) of (7/91)	19 291	251	28 926	421
3de kwartaal 2016	gedurende 3de kwartaal * (20/92) of (35/92)	44 377	5 189	68 305	9 207
4de kwartaal 2016	gedurende 4de kwartaal * (11/92) of (6/92)	13 985	191	21 425	305
Stap 2: raming jaargemiddelde aantal studenten					
jaargemiddelde '16	(gem. 1ste kwartaal '16 + gem. 2de kwartaal '16 + gem. 3de kwartaal '16 + gem. 4de kwartaal '16) / 4	22 767	1 445	34 651	2 543

Bron: RSZ, RSZPPO (Bewerking Steunpunt Werk)

4.4.3. Uitgaande grensarbeid

Personen met een woonplaats in België en een werkplaats in het buitenland vormen de uitgaande grensarbeid en behoren als dusdanig ook tot de werkende beroepsbevolking. Toch zijn deze personen niet gekend in de bronstatistieken. Immers, de bronstatistieken baseren zich op de aangiften van de werkgevers met activiteit in België. Indien de werkgever zich in het buitenland bevindt, valt hij niet onder het Belgische sociale zekerheidssysteem en is hij niet gekend in de bronstatistieken. Bijgevolg moet de uitgaande grensarbeid als bijschatting worden opgenomen. We nemen enkel de uitgaande grensarbeid naar de buurlanden op.

Volgens het zogenaamde 'werklandprincipe' betaalt een werknemer sociale bijdragen in het land waar hij werkt. Wie dus in een ander EER-land of Zwitserland werkt en in België woont, betaalt zijn sociale bijdragen in die lidstaat. Om in België ook medische verzorging te genieten, moet de werknemer bij zijn buitenlandse ziekenfonds een formulier E106 aanvragen. Is het werkland Luxemburg, dan moet er een ander formulier aangevraagd worden, namelijk het formulier BL1. De formulieren E106 of BL1 die het

buitenlandse ziekenfonds afgeleverd heeft, moeten aan het Belgische ziekenfonds overgemaakt worden. De personen die dergelijk formulier overmaken aan een Belgisch ziekenfonds, zijn gekend in de statistieken van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV), op basis van gegevens van het Nationaal Intermutualistisch College; NIC).

In de nulmeting van 2006 werd voor de grensarbeid naar Duitsland, Frankrijk en Luxemburg gebruik gemaakt van alternatieve bronnen. Dit omdat de RIZIV-statistieken niet steeds een volledig of voldoende gedetailleerd beeld geven van de uitgaande grensarbeid. Echter, de praktijk leerde dat het verschil tussen de totale uitgaande grensarbeid berekend uitsluitend op basis van het RIZIV enerzijds en berekend op basis van de alternatieve bronnen in combinatie met het RIZIV anderzijds relatief beperkt is. Bovendien is de toelevering van statistieken van de alternatieve bronnen waarvan sprake niet steeds verzekerd. De statistieken van het RIZIV worden met vaste regelmaat toegeleverd en passen binnen de idee van een administratieve telling van de werkende beroepsbevolking. Bijgevolg hebben we ervoor gekozen om vanaf 2007 uitsluitend met RIZIV-statistieken te werken.

Een tweede aanpassing met betrekking tot de berekening van de uitgaande grensarbeid betreft het meetmoment. Indien we de methodologie van de nulmeting zouden volgen, dienen we te beschikken over data per 30 juni 2017 om een jaargemiddelde voor 2016 te berekenen. Echter, gezien de latere timing waarop deze statistieken beschikbaar zouden komen, werd er voor geopteerd om vanaf 2007 te werken met de RIZIV-statistieken op 30 juni en deze cijfers te beschouwen als het jaargemiddelde. Uit een eerdere oefening op de cijfers voor beide meetmomenten bleek dat het verschil tussen een telling op 30 juni en een jaargemiddelde uiterst beperkt is.

Verdeling naar gedetailleerde leeftijdsklasse en woongemeente

De statistieken van het RIZIV over de uitgaande grensarbeiders zijn slechts opgedeeld naar 10-jarige leeftijdsklassen en per woonarrondissement. Tot en met de update van 2012 werden de RIZIV-gegevens verder verdeeld naar 5-jarige leeftijdsklassen en naar Belgische woongemeenten (binnen de gekende arrondissementen) op basis van de Sociaal-Economische Enquête 2001 of – voor de werkenden in het land Luxemburg die wonen in de provincie Luxemburg – op basis van de gegevens van IGSS/IWEPS. Vanaf de update 2013 kunnen we evenwel beschikken over recentere gegevens via het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming bij de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (eveneens gebaseerd op gegevens van het NIC). Deze gegevens – weliswaar beschikbaar voor een jaar eerder dan het referentiejaar – sluiten qua tijdsperiode beter aan bij de brongegevens van RIZIV en laten een verdere verfijning toe om de uitgaande grensarbeiders, zoals gekend in de statistieken van het RIZIV, verder te verdelen naar leeftijd en woonplaats. In een klein aantal (grens)gemeenten kan dit leiden tot een beperkte breuk van het aantal grensarbeiders ten opzichte van voorgaande jaren.

Tabel 8 geeft een overzicht van de cijfers voor het Vlaams Gewest en België anno 2016. We onderscheiden vier groepen volgens het buurland waar men zijn job uitoefent.

Tabel 8. Uitgaande grensarbeid (15-64 jaar) (Vlaams Gewest en België; jaargemiddelde 2016)

	Vlaams Gewest	België
Naar Duitsland	504	5 937
Naar Luxemburg	991	7 444
Naar Frankrijk	937	40 748
Naar Nederland	30 024	31 445
Totaal	32 456	85 574

Bron: RIZIV (Bewerking Steunpunt Werk)

4.5. Eindcorrecties

Een laatste stap bij het berekenen van de werkende beroepsbevolking betreft het minimaliseren van meetfouten, die opgespoord worden door het uitvoeren van interne controles. Op basis van de bronstatistieken – RSZ, RSZPPO en RSVZ – kunnen dubbeltellingen niet worden uitgesloten. Een persoon kan gekend zijn bij RSZ en/of bij RSZPPO en/of bij RSVZ. Willen we komen tot een telling van het aantal werkenden waarbij elke persoon slechts een enkele maal geteld wordt, dan moet voor dergelijke dubbeltellingen gecontroleerd worden.

Deze correctie gebeurt op basis van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming (DWH AM&SB) bij de KSZ. In het DWH AM&SB worden statistieken van verschillende sociale zekerheidsinstellingen onderling gekoppeld, waaronder ook de drie bronstatistieken.

Hierdoor is het mogelijk om op basis van het DWH AM&SB voor elke persoon na te gaan of hij via meerdere bronstatistieken als werkende staat geregistreerd. Op die manier zijn dubbeltellingen op te sporen. Voor de zelfstandigen en helpers in bijberoep houden we hierbij ook rekening met een eventueel statuut bij de RVA. We willen enkel de zelfstandigen en helpers in bijberoep tellen als werkenden wanneer zij niet gekend zijn bij de RVA.

Het DWH AM&SB is onderhevig aan een zekere decalage in de tijd. Op het moment van de berekening van de werkende beroepsbevolking voor 2016 hadden de meest recente gegevens uit het DWH AM&SB betrekking op 2015. De correcties op basis van het Datawarehouse verliepen analoog aan de methodologie van de nulmeting 2006.

In tabel 9 geven we de zogenaamde sleutels weer die werden berekend op basis van het Datawarehouse. In tabel 10a en tabel 10b worden deze sleutels toegepast op de cijfers voor het Vlaams Gewest en België in 2016. Voor de exacte methodologische beschrijving verwijzen we naar het methodologische rapport omtrent de nulmeting 2006.

Tabel 9. Berekening van de eindcorrecties (15-64 jaar) op basis van het DWH AM&SB bij de KSZ (Vlaams Gewest en België; 2de kwartaal 2015)

			DWH 30 juni 2015	
SLEUTEL 1			Vlaams Gewest	België
Gekend zowel bij RSZ als RSZPPO (a)			10 372	18 335
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ	721	1 277
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Niet gekend bij RSVZ	9 651	17 058
Gekend bij RSZ, ongeacht of de persoon elders gekend is (b)			2 099 846	3 319 661
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ	721	1 277
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Niet gekend bij RSVZ	9 651	17 058
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ	125 326	192 769
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Niet gekend bij RSVZ	1 964 148	3 108 557
Gekend bij RSZPPO, ongeacht of de persoon elders gekend is (c)			189 036	357 883
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ	721	1 277
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Niet gekend bij RSVZ	9 651	17 058
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ	9 606	18 619
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Niet gekend bij RSVZ	169 058	320 929
Berekening sleutel 1			= [a / (b+c)]	0,0045
				0,0050

Vervolg tabel 9

				DWH 30 juni 2015	
SLEUTEL 2			Vlaams Gewest	België	
Enkel gekend als helper na pensioen (eventueel met statuut bij RVA) (d)			276	402	
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper na pensioen	276	402	
Gekend als helper na pensioen, ongeacht of de persoon elders gekend is (e)			284	418	
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper na pensioen	0	0	
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper na pensioen	8	15	
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper na pensioen	0	1	
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper na pensioen	276	402	
Berekening sleutel 2			=(d/e)	0,9718	0,9617
SLEUTEL 3					
Enkel gekend als helper in bijberoep (f)			251	444	
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	251	444	
Gekend als helper in bijberoep, ongeacht of de persoon elders gekend is (g)			4 319	7 486	
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Gekend bij RVA	0	0
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Niet gekend bij RVA	20	36
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Gekend bij RVA	167	280
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Niet gekend bij RVA	3 545	5 977
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Gekend bij RVA	9	18
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Niet gekend bij RVA	257	599
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Gekend bij RVA	70	132
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Niet gekend bij RVA	251	444
Berekening sleutel 3			=(f/g)	0,0581	0,0593

Vervolg tabel 9

			DWH 30 juni 2015	
SLEUTEL 4			Vlaams Gewest	België
Gekend bij RSZ en/of PPO én als helper in hoofdberoep (h)			642	940
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in hoofdberoep	3	6
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in hoofdberoep	592	864
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in hoofdberoep	47	70
Berekening sleutel 4			$= [h / (b+c)]$	0,0003
SLEUTEL 5			Vlaams Gewest	België
Enkel gekend als zelfstandige na pensioen (eventueel met statuut bij RVA) (i)			9 329	13 801
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen	9 329	13 801
Gekend als zelfstandige na pensioen, ongeacht of de persoon elders gekend is (j)			9 634	14 340
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen	1	3
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen	291	488
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen	13	48
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen	9 329	13 801
Berekening sleutel 5			$= (i/j)$	0,9683
				0,9624

Vervolg tabel 9

				DWH 30 juni 2015	
SLEUTEL 6				Vlaams Gewest	België
Enkel gekend als zelfstandige in bijberoep (k)				10 488	17 157
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Niet gekend bij RVA	10 488	17 157
Gekend als zelfstandige in bijberoep, ongeacht of de persoon elders gekend is (l)				134 513	212 690
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Gekend bij RVA	7	10
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Niet gekend bij RVA	642	1 139
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Gekend bij RVA	3 298	5 191
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Niet gekend bij RVA	106 802	163 644
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Gekend bij RVA	165	250
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Niet gekend bij RVA	8 556	16 601
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Gekend bij RVA	4 555	8 698
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Niet gekend bij RVA	10 488	17 157
Berekening sleutel 6				=(k/l)	0,0780
SLEUTEL 7					
Gekend bij RSZ en/of PPO én als zelfstandige in hoofdberoep (m)				11 230	17 425
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in hoofdberoep		48	83
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in hoofdberoep		10 623	16 310
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in hoofdberoep		559	1 032
Berekening sleutel 7				=[m/(b+c)]	0,0049

Bron: DWH AM&SB (Bewerking Steunpunt Werk)

Tabel 10a. Berekening van de eindcorrecties voor de data uit de bronstatistieken (15-64 jaar) (Vlaams Gewest; 2016)

	Berekening	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	31/12/2016
Gekend bij RSZ (n)		2 105 119	2 116 061	2 126 182	2 140 019	2 130 953
Gekend bij RSZPPO (o)		188 858	188 755	189 674	187 831	190 596
Sleutel 1		0,0045	0,0045	0,0045	0,0045	0,0045
Raming dubbeltellingen tussen RSZ en RSZPPO (p)	(n+o)*sleutel 1	10 395	10 444	10 494	10 549	10 520
Gecorrigeerd aantal werkenden gekend bij RSZ en RSZPPO, inclusief personen die dit loontrek- kend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, bijberoep of na pensioen (q)	(n+o)-p	2 283 582	2 294 372	2 305 362	2 317 301	2 311 029
36						
Gekend als helper na pensioen (r)		244	248	251	255	258
Sleutel 2		0,9718	0,9718	0,9718	0,9718	0,9718
Groep 1: Raming helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben (s)	r*sleutel 2	237	241	244	247	251
Groep 2: Raming helpers na pensioen die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (t)	r-s	7	7	7	7	7
Gekend als helper in bijberoep (u)		4 795	4 767	4 740	4 712	4 684
Sleutel 3		0,0581	0,0581	0,0581	0,0581	0,0581
Groep 3: Raming helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben (v)	u*sleutel 3	279	277	275	274	272
Groep 4: Raming helpers in bijberoep die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (w)	u-v	4 516	4 490	4 464	4 438	4 412
Sleutel 4		0,0003	0,0003	0,0003	0,0003	0,0003
Groep 5: Raming helpers in hoofdberoep die dit combineren met loontrekkend statuut (x)	(n+o)*sleutel 4	643	646	650	653	651
Gekend als helper in hoofdberoep (y)		35 625	35 266	34 906	34 547	34 187
Groep 6: Raming helpers in hoofdberoep die enkel in dit statuut gekend zijn (z)	y-x	34 982	34 619	34 256	33 894	33 536

Vervolg tabel 10a (Vlaams Gewest)

	Berekening	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	31/12/2016
Gekend als zelfstandige na pensioen (aa)		7 050	7 272	7 495	7 717	7 939
Sleutel 5		0,9683	0,9683	0,9683	0,9683	0,9683
Groep 7: Raming zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben (ab)	aa*sleutel 5	6 827	7 042	7 257	7 472	7 688
Groep 8: Raming zelfstandigen na pensioen die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (ac)	aa-ab	223	230	237	244	251
Gekend als zelfstandige in bijberoep (ad)		143 817	144 912	146 007	147 101	148 196
Sleutel 6		0,0780	0,0780	0,0780	0,0780	0,0780
Groep 9: Raming zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben (ae)	ad*sleutel 6	11 213	11 299	11 384	11 470	11 555
Groep 10: Raming zelfstandigen in bijberoep die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (af)	ad-ae	132 604	133 613	134 622	135 632	136 641
Sleutel 7		0,0049	0,0049	0,0049	0,0049	0,0049
Groep 11: Raming zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut (ag)	(n+o)*sleutel 7	11 255	11 308	11 362	11 421	11 390
Gekend als zelfstandige in hoofdberoep (ah)		392 636	394 600	396 563	398 527	400 490
Groep 12: Raming zelfstandigen in hoofdberoep die enkel in dit statuut gekend zijn (ai)	ah-ag	381 381	383 291	385 201	387 105	389 100
Groep 13: Raming werkenden gekend bij RSZ en PPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen	q-t-w-x-ac-af-ag	2 134 334	2 144 077	2 154 019	2 164 906	2 157 676

Bron: RSZ, RSVZ, RSZPPO, DWH AM&SB (Bewerking Steunpunt Werk)

Tabel 10b. Berekening van de eindcorrecties voor de data uit de bronstatistieken (15-64 jaar) (België; 2016)

	Berekening	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	31/12/2016
Gekend bij RSZ (n)		3 330 564	3 347 364	3 366 081	3 384 239	3 374 062
Gekend bij RSZPPO (o)		358 453	359 159	360 879	358 253	362 489
Sleutel 1		0,0050	0,0050	0,0050	0,0050	0,0050
Raming dubbeltellingen tussen RSZ en RSZPPO (p)	(n+o)*sleutel 1	18 392	18 479	18 581	18 659	18 629
Gecorrigeerd aantal werkenden gekend bij RSZ en RSZPPO, inclusief personen die dit loontrek- kend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, bijberoep of na pensioen (q)	(n+o)-p	3 670 625	3 688 044	3 708 379	3 723 833	3 717 922
Gekend als helper na pensioen (r)		333	335	336	338	339
Sleutel 2		0,9617	0,9617	0,9617	0,9617	0,9617
Groep 1: Raming helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben (s)	r*sleutel 2	320	322	323	325	326
Groep 2: Raming helpers na pensioen die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (t)	r-s	13	13	13	13	13
Gekend als helper in bijberoep (u)		8 310	8 324	8 337	8 351	8 364
Sleutel 3		0,0593	0,0593	0,0593	0,0593	0,0593
Groep 3: Raming helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben (v)	u*sleutel 3	493	494	494	495	496
Groep 4: Raming helpers in bijberoep die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (w)	u-v	7 817	7 830	7 843	7 855	7 868
Sleutel 4		0,0003	0,0003	0,0003	0,0003	0,0003
Groep 5: Raming helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut (x)	(n+o)*sleutel 4	943	947	953	957	955
Gekend als helper in hoofdberoep (y)		53 359	52 930	52 501	52 072	51 643
Groep 6: Raming helpers in hoofdberoep die enkel in dit statuut gekend zijn (z)	y-x	52 416	51 983	51 548	51 115	50 688

Vervolg tabel 10b (België)

	Berekening	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	31/12/2016
Gekend als zelfstandige na pensioen (aa)		9 876	10 166	10 457	10 747	11 037
Sleutel 5		0,9624	0,9624	0,9624	0,9624	0,9624
Groep 7: Raming zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben (ab)	aa*sleutel 5	9 505	9 784	10 063	10 343	10 622
Groep 8: Raming zelfstandigen na pensioen die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (ac)	aa-ab	371	382	393	404	415
Gekend als zelfstandige in bijberoep (ad)		226 992	228 861	230 730	232 599	234 468
Sleutel 6		0,0807	0,0807	0,0807	0,0807	0,0807
Groep 9: Raming zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben (ae)	ad*sleutel 6	18 311	18 461	18 612	18 763	18 914
Groep 10: Raming zelfstandigen in bijberoep die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (af)	ad-ae	208 681	210 400	212 118	213 836	215 554
Sleutel 7		0,0047	0,0047	0,0047	0,0047	0,0047
Groep 11: Raming zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut (ag)	(n+o)*sleutel 7	17 479	17 562	17 659	17 733	17 705
Gekend als zelfstandige in hoofdberoep (ah)		641 069	643 727	646 384	649 042	651 699
Groep 12: Raming zelfstandigen in hoofdberoep die enkel in dit statuut gekend zijn (ai)	ah-ag	623 590	626 164	628 725	631 309	633 994
Groep 13: Raming werkenden gekend bij RSZ en PPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen	q-t-w-x-ac-af-ag	3 435 320	3 450 910	3 469 401	3 483 036	3 475 412

Bron: RSZ, RSVZ, RSZPPO, DWH AM&SB (Bewerking Steunpunt Werk)

Na de eindcorrecties op basis van het DWH AM&SB krijgen we een raming van het aantal werkenden op de laatste dag van ieder kwartaal voor volgende groepen:

Groep 1: het aantal helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben

Groep 2: het aantal helpers na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 3: het aantal helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben

Groep 4: het aantal helpers in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 5: het aantal helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 6: het aantal helpers in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben

Groep 7: het aantal zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben

Groep 8: het aantal zelfstandigen na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 9: het aantal zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben

Groep 10: het aantal zelfstandigen in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 11: het aantal zelfstandigen in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben

Groep 12: het aantal zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 13: het aantal werkenden gekend bij RSZ en RSZPPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen

De dertien groepen werkenden die we verkrijgen op basis van de bronstatistieken na de eindcorrecties, worden volgens de definities in paragraaf 4.1 als volgt onderverdeeld in drie statuten:

1) *Loontrekkenden*

- Groep 13: het aantal werkenden gekend bij RSZ en RSZPPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen
- Groep 2: het aantal helpers na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut
- Groep 4: het aantal helpers in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut
- Groep 8: het aantal zelfstandigen na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut
- Groep 10: het aantal zelfstandigen in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut

De loontrekkenden worden verder aangevuld met de studenten bij RSZ en RSZPPO, de grensarbeid en de PWA-werknemers (zie tabel 12).

2) *Zelfstandigen*

- Groep 12: het aantal zelfstandigen in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben

- Groep 11: het aantal zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrek-kend statuut
- Groep 7: het aantal zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben
- Groep 9: het aantal zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben

3) *Helpers*

- Groep 6: het aantal helpers in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben
- Groep 5: het aantal helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut
- Groep 1: het aantal helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben
- Groep 3: het aantal helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben

De aantallen worden verder omgerekend naar kwartaal- en jaargemiddelden zoals in de methodologie van de nulmeting 2006. Tabellen 11a en 11b geven de cijfers weer voor het Vlaams Gewest en België anno 2016.

Tabel 11a. Berekening van de kwartaalgemiddelden en het jaargemiddelde na de eindcorrecties op de bronstatistieken (15-64 jaar) (Vlaams Gewest; 2016)

	Gemiddelde 1ste kwart. '16	Gemiddelde 2de kwart. '16	Gemiddelde 3de kwart. '16	Gemiddelde 4de kwart. '16	Gemiddelde 4 kwartaal- gemiddelden
Aantal werkenden bij RSZ* en RSZPPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen *	2 139 343	2 149 161	2 159 565	2 161 371	2 152 360
Zelfstandigen in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben	382 346	384 249	386 159	388 115	385 217
Zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	11 272	11 333	11 386	11 394	11 346
Zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben	11 444	11 530	11 616	11 702	11 573
Zelfstandigen in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	132 921	133 929	134 938	135 946	134 433
Zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben	6 925	7 135	7 346	7 556	7 240
Zelfstandigen na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut	236	248	260	272	254
Helpers in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben	34 800	34 437	34 074	33 713	34 256
Helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	646	649	652	653	650
Helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben	251	240	230	220	235
Helpers in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	4 530	4 513	4 495	4 478	4 504
Helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben	218	208	198	188	203
Helpers na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut	28	41	55	68	48

Gemiddelde 1ste kwartaal = (31 december 2015 + 31 maart 2016) / 2

Gemiddelde 2de kwartaal = (31 maart 2016 + 30 juni 2016) / 2

Gemiddelde 3de kwartaal = (30 juni 2016 + 30 september 2016) / 2

Gemiddelde 4de kwartaal = (30 september 2016 + 31 december 2016) / 2

Jaargemiddelde = (gemiddelde 1ste kwartaal 2016 + gemiddelde 2de kwartaal 2016 + gemiddelde 3de kwartaal 2016 + gemiddelde 4de kwartaal 2016) / 4

* Het eindresultaat van het aantal werkenden bij RSZ en RSZPPO wijkt licht af van dit jaargemiddelde, aangezien later nog een correctie volgt van de negatieve aantallen bij de niet-actieven

Bron: RSZ, RSVZ, RSZPPO, DWH AM&SB (Bewerking Steunpunt Werk)

Tabel 11b. Berekening van de kwartaalgemiddelden en het jaargemiddelde na de eindcorrecties op de bronstatistieken (15-64 jaar) (België; 2016)

	Gemiddelde 1ste kwart. '16	Gemiddelde 2de kwart. '16	Gemiddelde 3de kwart. '16	Gemiddelde 4de kwart. '16	Gemiddelde 4 kwartaal- gemiddelden
Aantal werkenden bij RSZ* en RSZPPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen *	3 443 301	3 460 286	3 476 318	3 479 285	3 464 798
Zelfstandigen in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben	624 897	627 452	630 025	632 672	628 762
Zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	17 501	17 603	17 688	17 698	17 622
Zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben	18 639	18 778	18 917	19 056	18 847
Zelfstandigen in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	209 288	211 018	212 748	214 478	211 883
Zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben	9 627	9 898	10 168	10 438	10 033
Zelfstandigen na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut	394	414	434	454	424
Helpers in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben	52 199	51 765	51 331	50 901	51 549
Helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	945	950	955	957	952
Helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben	437	418	398	378	408
Helpers in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	7 879	7 913	7 946	7 979	7 929
Helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben	287	270	253	237	262
Helpers na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut	47	65	83	102	74

Gemiddelde 1ste kwartaal = (31 december 2015 + 31 maart 2016) / 2

Gemiddelde 2de kwartaal = (31 maart 2016 + 30 juni 2016) / 2

Gemiddelde 3de kwartaal = (30 juni 2016 + 30 september 2016) / 2

Gemiddelde 4de kwartaal = (30 september 2016 + 31 december 2016) / 2

Jaargemiddelde = (gemiddelde 1ste kwartaal 2016 + gemiddelde 2de kwartaal 2016 + gemiddelde 3de kwartaal 2016 + gemiddelde 4de kwartaal 2016) / 4

* Het eindresultaat van het aantal werkenden bij RSZ en RSZPPO wijkt licht af van dit jaargemiddelde, aangezien later nog een correctie volgt van de negatieve aantallen bij de niet-actieven

Bron: RSZ, RSVZ, RSZPPO, DWH AM&SB (Bewerking Steunpunt Werk)

5. Niet-beroepsactieve bevolking

5.1. Concept

De niet-beroepsactieve bevolking bestaat uit de personen die in België of het Vlaams Gewest wonen en die tijdens een referentieperiode niet werken en niet beschikbaar zijn voor een job en/of niet actief op zoek zijn naar werk. Het gaat om alle personen die niet bij de beroepsbevolking geteld worden.

5.2. Bronstatistieken

Er bestaan geen bronstatistieken op basis waarvan we de niet-beroepsactieve bevolking kunnen ramen. Wel kennen we op basis van de bevolkingsstatistieken van de FOD Economie de totale bevolking die in België of het Vlaams Gewest woont (paragraaf 1). Tevens becijferden we de beroepsbevolking als de som van de niet-werkende werkzoekenden en de werkenden (paragraaf 2). Wanneer we deze laatste groep aftrekken van de totale bevolking, kennen we de omvang van de niet-beroepsactieve bevolking.

5.3. Negatieve aantallen bij de niet-beroepsactieven

Het aantal niet-beroepsactieven wordt berekend als de bevolking verminderd met de beroepsbevolking (bevolking - beroepsbevolking). In sommige gevallen – meestal in kleine gemeenten en in de meest actieve leeftijdsklassen – leidt dit tot een negatief aantal niet-beroepsactieven. Gezien de wijze van berekening impliceert dit eigenlijk dat de beroepsbevolking (werkenden + niet-werkende werkzoekenden) groter is dan de bevolking. Omdat we het aantal niet-werkende werkzoekenden volledig overnemen van de RVA-statistieken kunnen we veronderstellen dat de oorzaak hiervan zich situeert bij de raming van het aantal werkenden. Dit betekent dat we er in sommige gevallen niet in slagen om alle dubbeltellingen tussen de verschillende bronbestanden of bijstellingen weg te werken. Hierdoor overschatten we in sommige cellen het aantal werkenden, wat dan weer leidt tot een overschatting van de beroepsbevolking en dus een negatief aantal niet-beroepsactieven.

Om deze negatieve aantallen te voorkomen wordt er een bijkomende correctie gedaan op het totaal aantal geraamde werkenden. Meer specifiek wordt het negatieve saldo van de niet-beroepsactieven in rekening – in vermindering – gebracht bij de raming van het aantal werkenden (meer bepaald bij de loontrekkenden gekend bij RSZ en RSZPPO).

Echter, ook na deze correctie komt het voor dat er in een paar cellen nog een zeer miniem negatief aantal voorkomt, wat dan weer te wijten is aan afrondingsprocedures in de verschillende bewerkingen.

6. Eindresultaat Vlaamse Arbeidsrekening 2016

Tabel 12a. Bevolking (15-64 jaar) naar socio-economische positie (Vlaams Gewest en België; jaargemiddelde 2016)

	Vlaams Gewest	België
Bevolking	4 166 137	7 300 058
Niet-beroepsactief	1 141 297	2 209 608
Beroepsbevolking	3 024 840	5 090 450
Nwwz	224 697	552 621
Werkenden	2 800 142	4 537 828
Loontrekkenden	2 349 422	3 809 394
Werkenden bij RSZ en RSZPPO, exclusief combinaties met statuut als zelfstandige of helper in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen	2 152 351	3 464 754
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut als zelfstandige in bijberoep	134 433	211 883
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut als zelfstandige na pensioen	254	424
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut als helper in bijberoep	4 504	7 929
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut helper na pensioen	48	74
PWA-werknemers	1 166	1 571
Studenten gekend bij RSZPPO	1 443	2 534
Studenten gekend bij RSZ	22 767	34 651
Uitgaande grensarbeid naar Duitsland	504	5 937
Uitgaande grensarbeid naar Frankrijk	991	7 444
Uitgaande grensarbeid naar Luxemburg	937	40 748
Uitgaande grensarbeid naar Nederland	30 024	31 445
Zelfstandigen	415 377	675 264
Zelfstandigen in hoofdberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	385 217	628 762
Zelfstandigen in hoofdberoep, in combinatie met loontrekkend statuut	11 346	17 622
Zelfstandigen in bijberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	11 573	18 847
Zelfstandigen na pensioen, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	7 240	10 033
Helpers	35 344	53 170
Helpers in hoofdberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	34 256	51 549
Helpers in hoofdberoep, in combinatie met loontrekkend statuut	650	952
Helpers in bijberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	235	408
Helpers na pensioen, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	203	262

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. RSZ-DMFA, RSZPPO, RSVZ, RIZIV, RVA, FOD Economie – Algemene Directie Statistiek – be.STAT, DWH AM&SB bij de KSZ, FOD WASO (Bewerking Steunpunt Werk)

Tabel 12b. Bevolking (20-64 jaar) naar socio-economische positie (Vlaams Gewest en België; jaargemiddelde 2016)

	Vlaams Gewest	België
Bevolking	3 817 328	6 670 754
Niet-beroepsactief	833 071	1 646 534
Beroepsbevolking	2 984 256	5 024 219
Nwwz	213 172	533 981
Werkenden	2 771 085	4 490 238
Loontrekkenden	2 321 191	3 763 159
Werkenden bij RSZ en RSZPPO, exclusief combinaties met statuut als zelfstandige of helper in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen	2 137 851	3 438 311
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut als zelfstandige in bijberoep	134 360	211 792
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut als zelfstandige na pensioen	254	424
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut als helper in bijberoep	4 503	7 927
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut helper na pensioen	48	74
PWA-werknemers	1 166	1 571
Studenten gekend bij RSZPPO	718	1 165
Studenten gekend bij RSZ	9 916	16 509
Uitgaande grensarbeid naar Duitsland	504	5 897
Uitgaande grensarbeid naar Frankrijk	991	7 441
Uitgaande grensarbeid naar Luxemburg	937	40 686
Uitgaande grensarbeid naar Nederland	29 944	31 362
Zelfstandigen	414 593	674 011
Zelfstandigen in hoofdberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	384 458	627 536
Zelfstandigen in hoofdberoep, in combinatie met loontrekkend statuut	11 326	17 600
Zelfstandigen in bijberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	11 569	18 842
Zelfstandigen na pensioen, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	7 240	10 033
Helpers	35 301	53 068
Helpers in hoofdberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	34 214	51 449
Helpers in hoofdberoep, in combinatie met loontrekkend statuut	648	950
Helpers in bijberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	235	408
Helpers na pensioen, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	203	262

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. RSZ-DMFA, RSZPPO, RSVZ, RIZIV, RVA, FOD Economie – Algemene Directie Statistiek – be.STAT, DWH AM&SB bij de KSZ, FOD WASO (Bewerking Steunpunt Werk)

7. Werkende beroepsbevolking: detailtabellen

7.1. Loontrekkende beroepsbevolking naar WSE(42)-sector en arbeidsregime

7.1.1. Bron

De loontrekkende beroepsbevolking wordt berekend op basis van een aantal bronbestanden: RSZ, RSZPPO, RIZIV, en RVA (voor de PWA-ers).

7.1.2. Definities

De tabellen omvatten naast woonplaats, geslacht en leeftijd ook het arbeidsregime en de WSE(42)-sector van tewerkstelling.

ARBEIDSREGIME

Het arbeidsregime omvat drie categorieën: de werkenden in een voltijds regime, de werkenden in een deeltijds regime en de werkenden in een speciaal regime. De *deeltijdse* prestaties betreffen de prestaties van de werknemer die gemiddeld slechts een gedeelte presteert van de arbeidstijd van de referentiepersoon, d.i. de voltijdse werknemer in dezelfde onderneming (of bij gebrek daaraan in dezelfde sector) die dezelfde arbeid uitoefent als de betrokken werknemer.

De groep personen met een *speciaal* arbeidsregime omvat de prestaties als seizoenarbeider, interim-werknemer of werknemer met gelimiteerde prestaties. Seizoensarbeid heeft betrekking op korte arbeidsperiodes, hetzij als gevolg van de seizoensgebonden aard van het werk, hetzij als gevolg van de noodzaak van de onderneming en om een beroep te doen op versterking voor bepaalde periodes van het jaar. De interim-arbeid betreft de werknemers die door een erkend uitzendbureau ter beschikking gesteld worden van een gebruiker. De aanduiding 'gelimiteerde prestaties' geldt voor werknemers die verbonden zijn met de werkgever via een contract van korte duur en voor een tewerkstelling die per dag niet de gewoonlijke dagduur bereikt. Het betreffen hier bijvoorbeeld extra's in de horeca, monitoren in de socio-culturele sector, die voor slechts enkele uren worden aangeworven. De specifieke regelingen voor gelegenheidsarbeid in de land- en tuinbouw en in de horeca worden ook onder deze categorie opgenomen.

WSE(42)-SECTORINDELING

Om de sectorgegevens op een overzichtelijke manier weer te geven, worden de codes uit de Nace-Bel-nomenclatuur omgezet naar WSE-sectoren. Hierbij wordt eerst een indeling gemaakt in de vier hoofdsectoren. De *primaire* sector omvat de land- en tuinbouw en de visserij. De *secundaire* sector omvat alle industriële nijverheden en ook bouwsector. De *tertiaire* sector omvat vooral commerciële diensten en de *quartaire* sector bundelt vooral niet-commerciële diensten.

Binnen deze hoofdsectoren wordt een meer gedetailleerde opsplitsing gemaakt volgens 42 WSE-sectoren, gebaseerd op de Nace-Bel-nomenclatuur 2008.

De WSE-sectorindeling is terug te vinden op www.steunpuntwerk.be, in de rubriek 'Publicaties' (publicatietype 'Classificaties').

TIJDREEKSBREUKEN

De bronstatistieken die worden aangewend voor de opmaak van de Vlaamse arbeidsrekening zijn onderhevig aan administratieve wijzigingen in de tijd. Hierdoor kunnen er kleine, maar soms ook meer ingrijpende tijdreeksbreuken voorkomen die betrekking hebben op de globale tewerkstelling en/of op (verschuivingen in) specifieke activiteitssectoren.

De voornaamste tijdreeksbreuken van de laatste jaren zijn de volgende:

- Vanaf 2010 worden de *dienstencheque-ondernemingen* prioritair ingedeeld volgens de aard van de geleverde diensten. Hierdoor worden heel wat van deze ondernemingen niet meer onder de sector 'Ter beschikkingstelling van personeel' (Nace 78) of onder 'Maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting' (buurt- en nabijheidsdiensten) (Nace 88) opgenomen, maar hoofdzakelijk onder de sectoren 'Diensten in verband met gebouwen' (poetshulp) (Nace 81) en 'Overige persoonlijke diensten' (strijkateliers) (Nace 96). Deze verschuiving gaat gepaard met aanzienlijke sprongen in het aantal werkenden in de corresponderende WSE-sectoren (cf. t14, t15 en q7) tussen 2009 en 2010.
- Vanaf 2011 werd een hervormde RSZ-aangifte voor het *overheidspersoneel* ingevoerd, die het mogelijk maakt werknemers die zich in bepaalde stelsels van inactiviteit bevinden te onderscheiden. Zo worden de werknemers die zich in een stelsel van terbeschikkingstelling voorafgaand aan het pensioen bevinden, niet langer geteld als tewerkgestelde werknemer. Als gevolg van deze herzieningen (cf. het Capelo-project) werden in 2011 een 12 000-tal RSZ-loontrekkenden minder geteld. Het ging hierbij vooral om een tijdreeksbreuk in de Nace-sectoren 61.1 ('draadgebonden communicatie'), 85.3 ('secundair onderwijs') en 85.4 ('hoger onderwijs en post-secundair niet-hoger onderwijs').
- Voor de cijfers van 2013 werd tevens een bijkomende correctie gedaan – ook als gevolg van het Capelo-project – voor werknemers van het *ministerie van Defensie*, in het kader van de maatregel van de vrijwillige opschorting van prestaties (VOP). Deze correctie resulteerde tot een vermindering van ongeveer 3 500 eenheden in de sector 'Algemene Overheidsdiensten' (Nace-sector 84.2).

7.1.3. Tabellen

De raming van de loontrekkende beroepsbevolking naar sector (Nace-code op 3 digits) en arbeidsregime gebeurt op gemeentelijk niveau, naar geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse. Niet alle (sector)details worden evenwel aangeboden in de verschillende tabellen op de website.

7.1.4. Integratie

Uit de basistabellen van de Vlaamse Arbeidsrekening zonderen we de loontrekkenden af. Deze groep werd berekend aan de hand van een specifieke methodologie, inclusief correcties en bijschattingen. Niet alle bronbestanden bevatten informatie over het arbeidsregime en de sector van de loontrekkende in kwestie. Waar deze informatie ontbreekt, wordt beroep gedaan op bijkomende RSZ- en RSZPPO-data. De loontrekkenden worden hiertoe in drie groepen verdeeld:

- (1) *De studenten gekend bij RSZ en RSZPPO* – We beschikken voor alle kwartalen over RSZ- en RSZPPO-data waarin de studenten opgesplitst worden naar gemeente, geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse en sector. We beschouwen alle studenten als deeltijds werkenden.

- (2) *De PWA-werknemers* – Een tweede groep omvat de PWA-werknemers. Zij worden allen als deeltijds werkend beschouwd en worden allen toegewezen aan Nace-sector 78.100 ‘Arbeidsbemiddeling’ (Nace-Bel-nomenclatuur 2008) waartoe de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen behoren.
- (3) *De overige loontrekkenden* – Een derde en laatste groep omvat alle overige loontrekkenden. Het gaat dan om de uitgaande grensarbeiders en de loontrekkenden gekend bij RSZ of RSZPPO, eventueel in combinatie met een statuut als zelfstandige of helper in bijberoep of na pensioen. Deze derde groep wordt verdeeld naar sector (Nace-code 3 digits) en arbeidsregime aan de hand van bijkomende bestanden van RSZ en RSZPPO. Op basis van deze bestanden berekenen we sleutels die we toepassen op de groep loontrekkenden.

Wanneer we de drie groepen van loontrekkenden terug bij elkaar brengen, bekomen we een raming van het jaargemiddelde van het *totaal aantal loontrekkenden* naar gemeente, geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse, sector (Nace-code 3 digits) en arbeidsregime. De sectorgegevens volgens Nace-code op 3 digits worden omgezet naar WSE(42)-sectoren.

7.2. Werkende beroepsbevolking naar WSE(42)-sector en statuut

7.2.1. Bron

De totale werkende beroepsbevolking wordt berekend op basis van RSZ, RSZPPO, RIZIV, RVA (voor de PWA-ers) en RSVZ. De verdeling van de totale werkende beroepsbevolking naar WSE(42)-sector en statuut werd gebaseerd op bijkomende bestanden van RSVZ, RSZ en RSZPPO.

7.2.2. Definities

De tabellen omvatten naast woonplaats, geslacht en leeftijd ook het statuut en de WSE(42)-sector van tewerkstelling.

STATUUT

De werkende beroepsbevolking wordt opgedeeld in drie categorieën:

- (1) *De loontrekkenden* zijn de werkende personen die in loonverband werken of door een statuut verbonden zijn. Zij werken op grond van een formeel aangegane overeenkomst onder het gezag van een werkgever en ontvangen daarvoor een loon. Personen die meerdere jobs combineren, worden bij de loontrekkenden geteld wanneer men de loontrekkende job combineert met een statuut als zelfstandige of helper dat niet in hoofdberoep wordt uitgeoefend.
- (2) *De zelfstandigen* zijn de werkende personen die voor eigen rekening werken, zonder dat er een ondergeschikt verband is met een werkgever. Zij oefenen een bij officiële instanties geregistreerde bedrijvigheid uit met de intentie daaruit inkomsten te verwerven. Personen die meerdere jobs combineren, worden bij de zelfstandigen geteld wanneer men de zelfstandige activiteit uitoefent in hoofdberoep. Als de zelfstandige activiteit niet in hoofdberoep wordt uitgeoefend, behoort men tot de loontrekkenden.
- (3) *De helpers* zijn de werkende personen die een zelfstandige bijstaan in de uitoefening van diens activiteit zonder dat er een ondergeschikt verband is. Personen die meerdere jobs combineren, worden bij de

helpers geteld wanneer de activiteit van helper wordt uitgeoefend in hoofdberoep. Als de activiteit van helper niet in hoofdberoep wordt uitgeoefend, behoort men tot de loontrekkenden.

WSE(42)-SECTORINDELING

(zie supra: 7.1.2. Definities)

7.2.3. Tabellen

De raming van de werkende beroepsbevolking naar statuut en sector (Nace-code 2 digits) gebeurt op gemeentelijk niveau, naar geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse. Niet alle details worden evenwel aangeboden in de verschillende tabellen op de website.

7.2.4. Integratie

Uit de basistabellen van de Vlaamse Arbeidsrekening zonderen we de totale werkende beroepsbevolking af. Deze groep werd berekend aan de hand van een specifieke methodologie, inclusief correcties en bijschattingen. Niet alle bronbestanden omvatten informatie over het arbeidsregime en de sector van de werkende in kwestie. Waar deze informatie ontbreekt, wordt beroep gedaan op bijkomende data van RSZ, RSZPPO en RSVZ.

Deze raming gebeurt afzonderlijk voor de drie statuten:

- (1) De *loontrekkenden* naar sector worden gedistilleerd uit de berekeningen van de loontrekkenden naar sector en regime (zie paragraaf 7.1). De sectorgegevens per Nace-code op 3 digits worden omgerekend naar Nace-codes op 2 digits om de gegevens van de loontrekkenden te kunnen integreren met de gegevens van de zelfstandigen en helpers.
- (2) Voor de verdeling naar Nace-code gaan we uit van de componenten zelfstandigen en helpers zoals berekend in de basistabellen van de werkende beroepsbevolking, inclusief correcties of bijschattingen. De sectorale verdeelsleutels worden berekend op basis van de originele RSVZ-data naar gemeente, geslacht, leeftijd en Nace-sector (2 digits), die worden omgezet naar een jaargemiddelde en vervolgens worden toegepast op de 'gecorrigeerde' data uit de basistabellen (opgesplitst voor de zelfstandigen in hoofdberoep, de zelfstandigen in bijberoep/na pensioen en de helpers).

Wanneer we de loontrekkenden, de zelfstandigen en de helpers terug bij mekaar brengen, bekomen we een raming van het jaargemiddelde van de *totale werkende beroepsbevolking* naar gemeente, geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse, sector (Nace-code 2 digits) en statuut. De sectorgegevens volgens Nace-code op 2 digits worden omgezet naar WSE(42)-sectoren.